

Bildande av naturreservatet Veksjömyr i Älvdalens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar 2 712 ha och består av ett vidsträckt våtmarksområde omväxlande med skog och sjöar. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Veksjömyr
Kommun	Älvdalen
Län	Dalarna
NVR id	2042111
Natura 2000-beteckning	Området är ej Natura 2000
Församling/socken	Särna och Idre
Naturgeografisk region	Förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation, under-region Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område, 33g
Fastigheter	Särna-Idre Besparingsskog S:1 Heden 26:3
Lantmäteriärende	W 13696
Areal	Total areal: 2 711,7 ha Landareal: 2 518,4 ha Produktiv skogsmark: 794,7 ha

Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara de vidsträckta, opåverkade våtmarkerna, sjöarna, vattendragen och den naturskogsartade skogen inklusive områdets särpräglade växt- och djurliv i naturlig utveckling.

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter

Syftet är även att genom naturvårdsbränning se till att säkerställa områden som representerar naturliga skogstillstånd där brand är en del av den naturliga dynamiken i ett skogslandskap. Bestånd som är påverkade eller skapade av modernt skogsbruk ska genom naturvårdsbränning återföras till naturliga skogstillstånd.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Naturreservatet har även som syfte att, i den mån höga biologiska värden inte påverkas negativt, ge möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser i ett storslaget naturlandskap.

Syftet ska uppnås genom att:

Föreskrifter för området

- Inte tillåta skogsbruk, avverkningar och exploaterande verksamheter eller skadegörelse på mark och vegetation.
- Undvika störningar på skyddsvärd fågelfauna.
- Säkerställa områdets kvaliteter som vildmark och värna dess upplevelsevärden av stillhet och orördhet.
- Inte tillåta att nya anläggningar eller byggnader uppförs utöver undantag i föreskrifter.

Naturvårdande skötselåtgärder eller åtgärder för friluftslivet

- Förvalta området genom fri utveckling och naturvårdsbränning.
- Lissbäckskojan och sloboden vid Djuptjärnen är tillgängliga för allmänheten och hålls i gott skick liksom den stig som i mån av medel anläggs.
- Vidta åtgärder för flottledsåterställning om behov efter undersökning visar sig finnas.
- Ta fram information som besökande ska finna vid området och på Länsstyrelsens webbsida.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Biologiska värden

De vidsträckta våtmarkerna inom Veksjömyr är helt orörda och byggs upp av en stor variation av olika våtmarkstyper.

Skogarna i är i många delar av hög ålder med ringa och försvinnande spår av skogsbruk. Merparten utgörs av tallskog med inslag av mycket gamla trädindivider. I myrkanter och längs vattendrag växer hänglavrik, naturskogsartad granskog med höga biologiska värden. Varglav växer på gamla talltorrakor på myrarna.

Djurlivet omfattar nordligt förekommande arter med sällsynta inslag. Särskilt rik är den våtmarkslevande fågelfaunan.

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. Skyddet av skogen i Veksjömyrs naturreservat är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Kulturbistoriska värden

Två fornlämningar i form av fångstgropar och en blästplats finns dokumenterade från områdets södra del. Området har under självhushållningsepoken nyttjats på sedvanligt vis genom fåboddraft och myrslätter. Talrika spår efter forna tiders dimensionshuggningar påträffas.

Friluftsliv

Veksjömyr kan erbjuda besökaren en fin upplevelse av stormyrens skönhetsvärden, förstärkt av sjöarna och de talrika småvattnen. Gammelskogen på tallåsarna eller gransumpskogen längs vattendragen bidrar till den vildmarksbetonade inramningen. Fiske och jakt kan utövas i en tilltalande vildmarksmiljö.

Miljökvalitetsmål

Detta beslut om att skydda Veksjömyrs naturreservat bidrar till att uppfylla miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Det främsta hotet mot bevarandevärdena är skogsbruk eller hydrologisk påverkan av olika slag. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken.

Planeringsbakgrund

Områdets våtmarker är utpekade som nationellt värdefulla i "Myrskyddsplan för Sverige". De har även högsta värdeklass i länets våtmarksinventering samt i länets Naturvårdsprogram. Veksjömyrområdet är utpekad som riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6§ miljöbalken.

Sjöarna och vattendragen är skyddade mot vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål enligt 4 kap 6§ miljöbalken.

Området redovisas som "Vinterland" i digitalt underlag från Sametinget, men avgränsningen är grov och enligt markägaren förekommer inget renbete i området. Någon upplåtelse för renbete finns heller inte.

Skydd av Veksjömyr harmoniserar med kommunens översiktsplan i och med dess utpekande som riksintresse. Någon särskild inriktning för området anges dock inte.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Detsamma gäller för uppföljning av bevarandemål och åtgärder. Vidare ska föreskrifterna heller inte utgöra hinder för normalt underhåll av de vägar och ledningar/ledningsgator som syns på beslutskartan, bilaga 2. I normalt underhåll av väg ingår att 2 meter av området bakom baksläntens krön får röjas och tas i anspråk för utbanade slänt- och dikesmassor.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning, med följande undantag:
 - Att för fastighetsägare efter Länsstyrelsens tillstånd återuppföra byggnad av för trakten traditionell fåbodkaraktär på Garsjöbäcksvallens gamla fåbodvall.
3. gödsla, återföra aska eller använda bekämpningsmedel,
4. framföra motordrivna fordon i terrängen, vilket gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - Transportera ut älg, björn, större hjortvilt eller vildsvin med fordon utan att skador på mark eller vegetation uppkommer,
 - Framföra snöskoter då marken är snötäckt,
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen,

5. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - Röjning av sly och avlägsnande av vindfällarna får ske runt Lissbäckskojan och sloboden vid Djuptjärnen samt längs den markerade skoterleden och poststigen.
6. plantera in växter eller djur med följande undantag:
 - Tillståndgiven inplantering av fisk i sjöarna medges.
7. utan Länsstyrelsens tillstånd sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning och igenläggning av diken inom områden som framgår av karta, bilaga 3,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - Insamling av löst liggande mindre torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld. Undantaget gäller inte torrakor, lågor och tjärstubbar.
2. framföra motordrivna fordon i terrängen, vilket gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - Framföra snöskoter då marken är snötäckt fram till den 31 mars och därefter företrädesvis på markerad skoterled enligt bilaga 3. För färd utanför led ska särskilda aktsamhetsregler beaktas.

Utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter), med följande undantag:
 - Insamling av vattenlevande insekter får ske.

Motiv och förtydliganden till föreskrifter

I *punkterna A1 – A7, C1 – C3* förbjuds sådana aktiviteter som kan störa den naturliga utvecklingen hos vegetationstyper och naturskogens växter och djur.

I *punkt A1 – A3* förbjuds åtgärder som kan skada den känsliga fysiska miljön och inte minst hydrologin som är grunden för de värdefulla kärrrens karaktär. Normalt underhåll av befintliga vägar och ledningar är dock undantaget, men bör ske först efter samråd med länsstyrelsen. Jakten regleras inte i föreskrifterna eftersom den bedöms kunna bedrivas utan att skada reservatets naturvärden. Dock får jakten bedrivas utan att fasta pass anläggs eller röjs eftersom detta står i strid med föreskrifterna A2 och A5. Saltstenar kan placeras ut, men i så fall på fast mark utan risk för påverkan på våtmarkerna.

I *punkt A5* förbjuds alla former av avverkningar och skogsbruksåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

I *punkt A4* och *C2* förbjuds med vissa undantag framförande av motordrivet fordon i terrängen på barmark. Detta är i huvudsak även förbjudet enligt terrängkörningslagen, men förtydligas genom denna föreskrift. Föreskriften syftar till att minimera skador på den känsliga vegetationen. Begreppet ”skador”, som nämns i undantaget för uttransport av vilt, ska i detta sammanhang inte tolkas så strikt som ”märken”. Eventuella spår måste dock alltid kunna växa igen under en vegetationssäsong.

Omfattningen av den snöskoterkörning som sker utanför led bedöms vara så ringa att ett förbud inte är motiverat i området. Efter den 31 mars bör dock skoter huvudsakligen framföras på markerad led. Skälet till detta är att fågellivet kan utsättas för störning i en känslig tid då häckningsrevir börjar etableras. All skoterkörning i naturreservatet ska ske hänsynsfullt, och för detta ändamål ska särskilda aktsamhetsregler beaktas. Dessa aktsamhetsregler, som är frivilliga, har tagits fram i samverkan mellan Länsstyrelsen, markägaren, berörd skoterklubb och Älvdalens kommun, se skötselplanens bilaga D.

Punkt A6 förbjuder inplantering av främmande arter vilket givetvis är olämpligt i ett område där skyddet syftar till att bevara opåverkade ekosystem. Ett undantag finns dock för inplantering av fisk som får ske efter tillstånd. Tillståndsgivningen som undantaget syftar på sker enligt 2 kap. 16 § förordningen om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (1994:1716), Fiskeriverkets författningssamling FIFS 2011:13 och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling HVMFS 2011:4. Eftersom inga särskilda bevarandevärden är knutna till sjöarna bör utplantering kunna medges, men endast i trakten naturligt förekommande arter och stammar bör användas.

Punkterna B 1 – B 3 medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. De delar som är i restaureringsbehov kräver åtgärder för att höga naturvärden ska uppnås. Information om reservatet samt anläggningar för friluftslivet bedöms idag ofta som högst angeläget för att tillmötesgå det rörliga

friluftslivet. Skötsel genom naturvårdsbränning är nödvändig för att återskapa vissa naturvärden. Kärr som är påverkade av dikning kräver återställning genom igenläggning av diken för att återfå en naturlig hydrologi och med tiden en ursprunglig vegetation. Uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär.

Punkterna under C inskränker allmänhetens nyttjande av området

C1. Skogens träd är av stor vikt för reservatets värde och får inte skadas. Matsvamp och bär får givetvis plockas i reservatet.

C2. Fordonstrafik utanför väg skulle utgöra en allvarlig störning, medföra slitageskador och riskera att påverka områdets känsliga hydrologi.

C3. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Det är dock angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs. Insamling av vattenlevande insekter tillåts då detta inte bedöms innebära nämnvärd påverkan på bestånden men är av betydande intresse för utvärdering av bottenfaunan.

Ärendets handläggning

Naturvärdena vid Veksjömyr uppmärksammades först i samband med den inventering av skyddsvärda myrar i Kopparbergs län som Hugo Sjörs med medarbetare genomförde och publicerade 1973. Området åsattes högsta skyddsvärde. Samma resultat gav en inventering av Dalarnas fågelmyrar 1979. Värdet bekräftades i länets Naturvårdsprogram 1988 liksom i den riksomfattande Myrskyddsplanen från 1994. I och med miljömålet för ”Myllrande våtmarker” ställdes ett nationellt krav på formellt skydd för myrskyddsplanens våtmarker och därmed för Veksjömyr.

Särna-Idre Besparingsskog som äger i stort sett all mark tecknade i april 2013 ett intrångs-avtal med staten som innebär att naturreservatet kan inrättas på deras mark. Ett likalydande avtal tecknades därefter även med delägarna till fastigheten Heden 26:3 vid Garsjöbäcksvallen.

Vid remissen har **Särna-Idre Besparingsskog** haft önskemål om klargörande av ansvar för eftersläckning vid naturligt uppkomna bränder. Detta kommer att ske i form av ett enkelt avtal mellan markägaren och Länsstyrelsen. Man har även påtalat att det förs diskussioner om att upplåta området för renbete. I föreskrifterna finns dock inget hinder mot att beta i naturreservatet, och betesrätten tillhör markägaren.

Älvdalens kommun har svarat att ingen erinran finns mot reservatets bildande.

Naturvårdsverket har föreslagit justeringar i formuleringen av reservats syfte och hur detta syfte ska uppnås. Länsstyrelsen har gjort ändringar i enlighet med dessa förslag i föreliggande beslut. Naturvårdsverket anser vidare att föreskriften A4 borde skärpas, eventuellt med ett datumpreciserat tillträdesförbud. Länsstyrelsen har övervägt detta, men funnit att i dagsläget finns inte anledning att befara att snöskotertrafiken är av sådan

omfattning att en inskränkning i den fria rörligheten i området är motiverad. Länsstyrelsens förhoppning är även att de frivilliga aktsamhetsreglerna höras och därigenom bidrar till att störningar av snöskotertrafik inte nämnvärt ska påverka reservatets bevarandesyfte.

Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening anser att skyddet är motiverat, men påtalar vikten av att kunna samla in vattenlevande insekter för miljöutvärdering. Länsstyrelsen anser att detta kan ske utan att känsliga arter påverkas varför insamling medges i nu föreliggande föreskrifter. Särna-Idre FVOF ställer vidare frågan om fiskutplanteringarna som medges enligt föreskrifterna kan komma att hindras av annan lagtillämpning. Detta är dock en fråga som inte kan hanteras inom reservatsbeslutet.

Jägareförbundet Dalarna tillstyrker bildandet av naturreservatet liksom **Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)** och **Havs och Vattenmyndigheten** som anser att området med sin rika förekomst av akvatiska miljöer med låg påverkansgrad är högt prioriterat för skydd.

Övriga remitterade har avstått yttrande.

Upplysningar

Ansvarförhållanden vid spontant uppkommen brand

Markägare inom reservatet är juridiskt ansvarig för sin mark, vilket innebär ett ansvarsförhållande i fall av spontant uppkommen skogsbrand. I och med bildandet av reservatet bör dock staten vara behjälplig vid släckningsinsatser. Möjligheten att låta spontant uppkomna bränder slockna mot naturliga brandhinder bör övervägas när förutsättningarna så medger.

Dispens från föreskrifter mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Norrfalk

I den slutliga handläggningen deltog även jurist Gunilla Garbergs, antikvarie Sigrid Tuvall, miljöhandläggare David Lundvall, samhällsplanerare Frida Ryhag, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Lennart Bratt, den sistnämnde föredragande.

Maria Norrfalk

Lennart Bratt

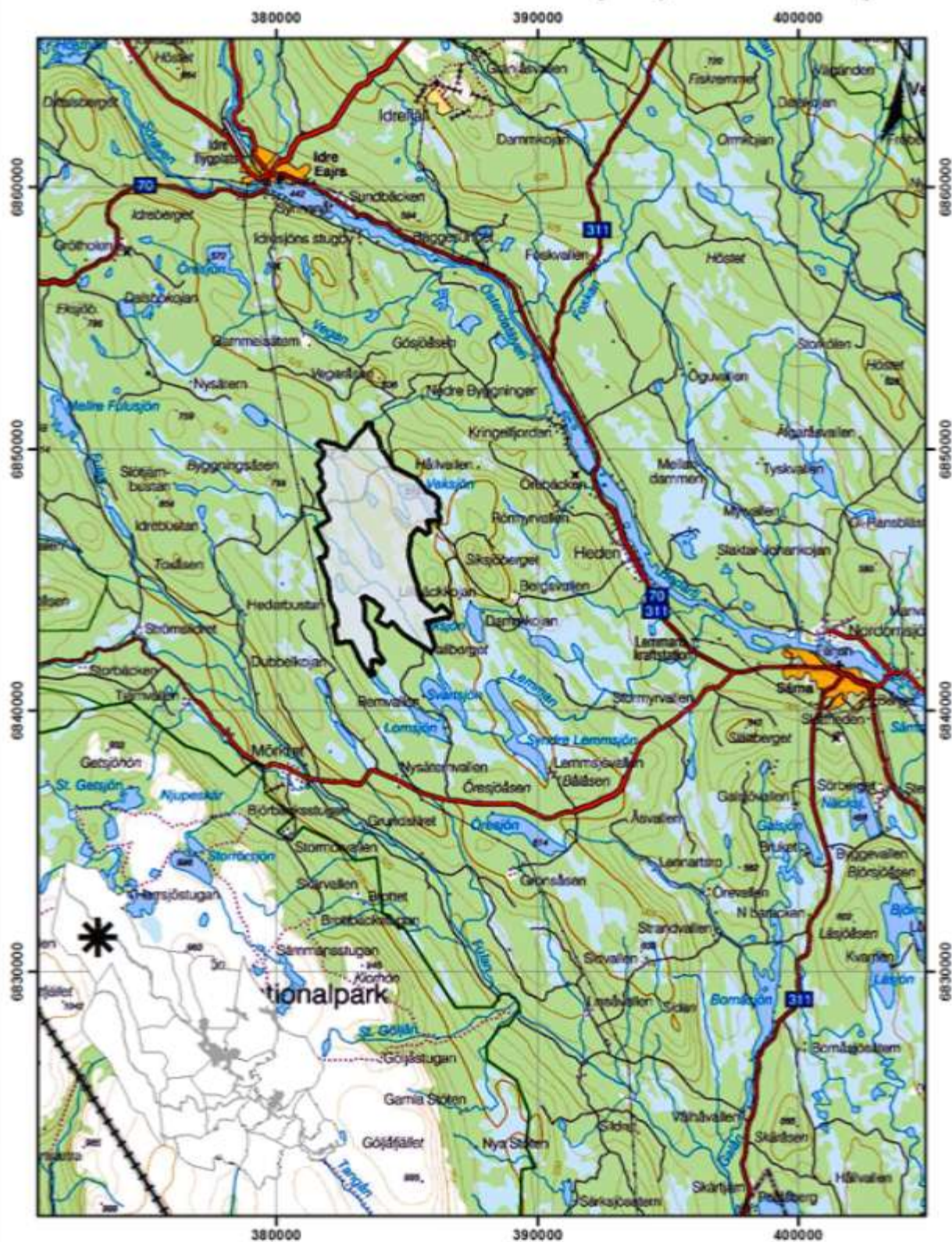
Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Karta över skötselåtgärder
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

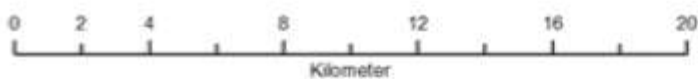
Sändlista: (sändlistan är borttagen i webbversionen)

Oversiktskarta naturreservatet Veksjömyr

Bilaga 1

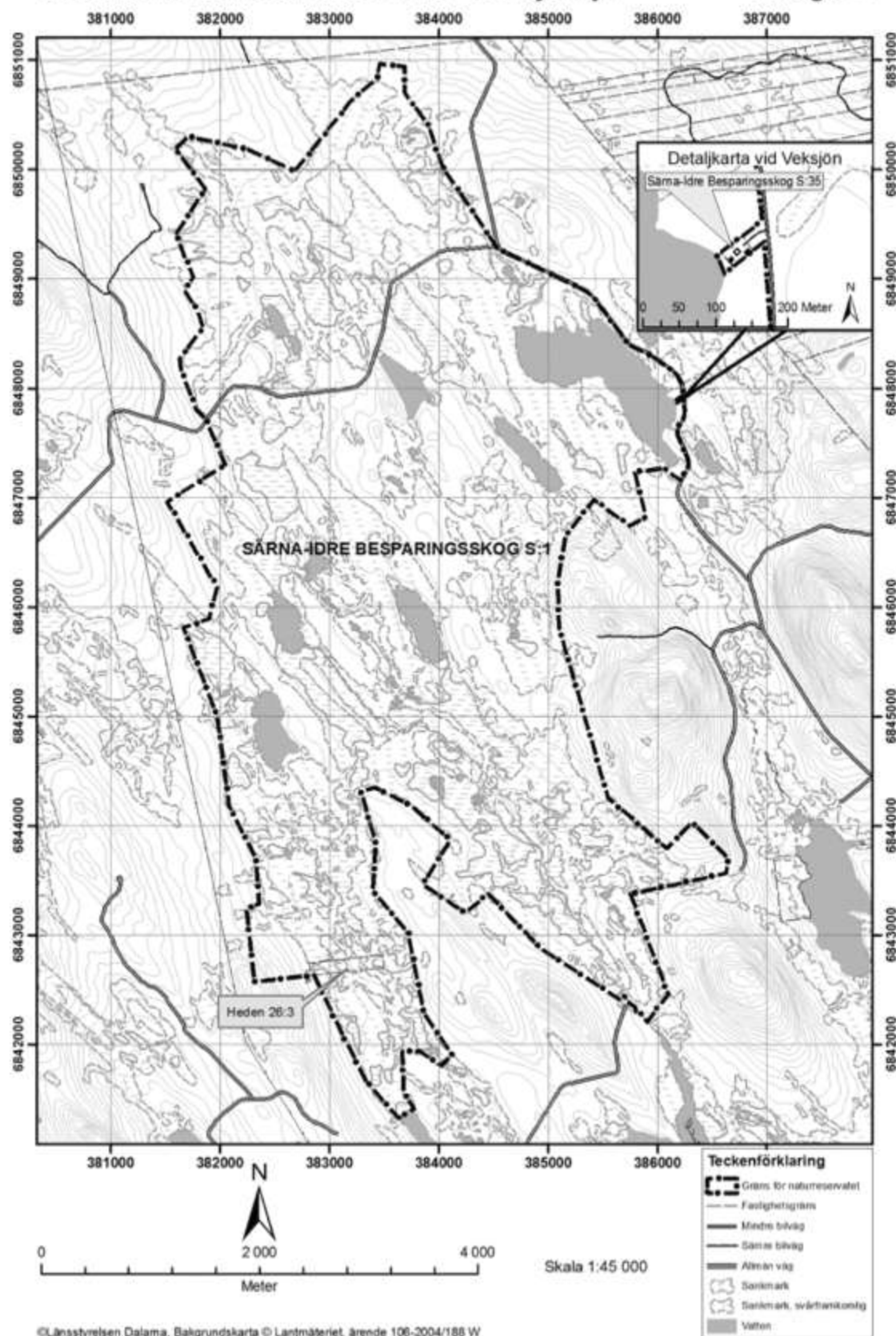
Skala 1:200 000

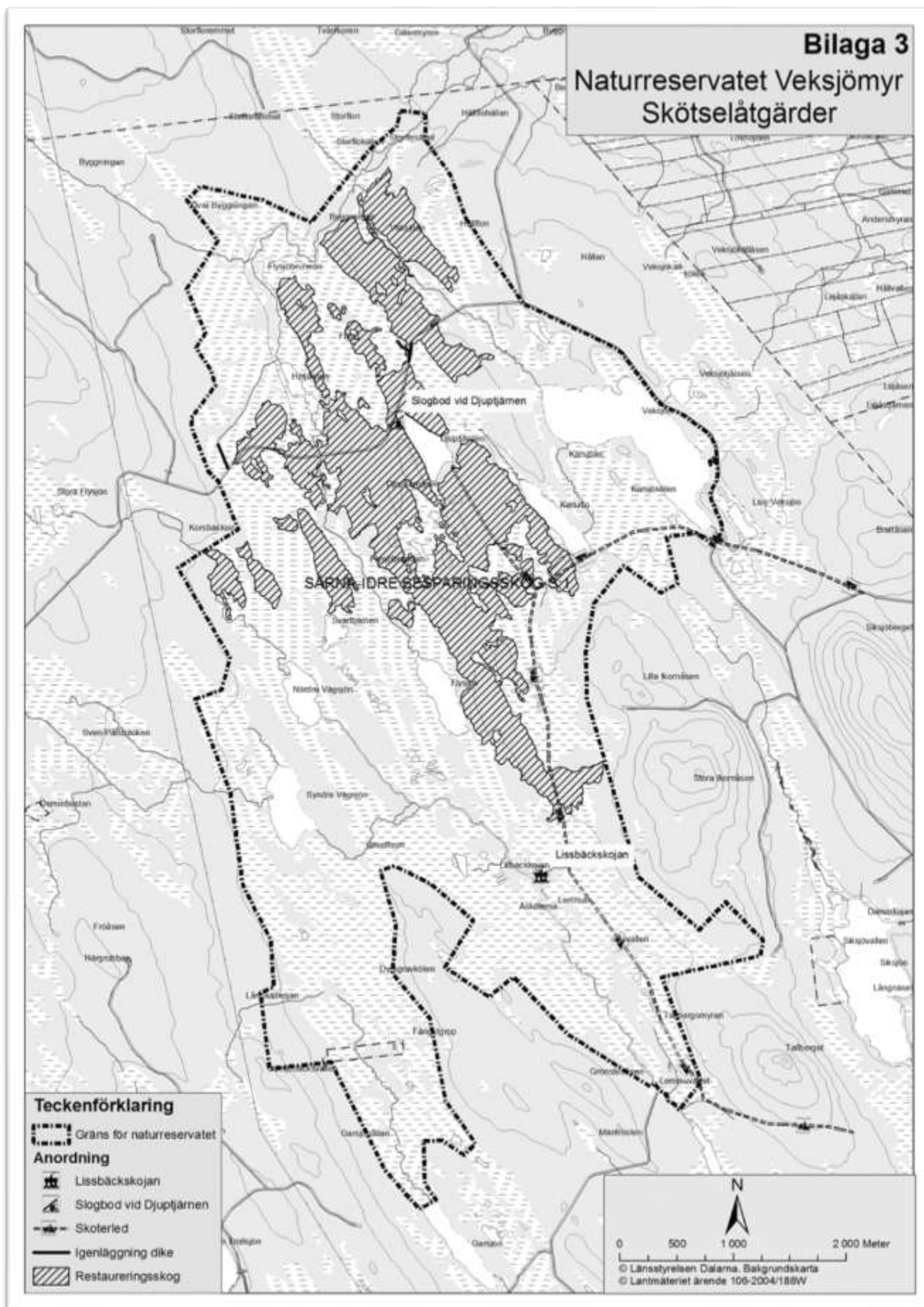

Teckenförklaring
 Gräns för naturreservatet

Beslutskarta naturreservatet Veksjömyr

Bilaga 2

Skötselplan för naturreservatet Veksjömyr

Innehåll

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VEKSJÖMYR.....	1
BESKRIVNINGSDDEL.....	3
1. Beskrivning av bevarandevärdena	3
1.1 Administrativ data	3
1.2 Beskrivning av området	3
1.3 Källförteckning	9
PLANDEL.....	10
2 Avvägningar mellan bevarandevärden	10
2.1 Syfte med naturreservatet.....	10
2.2 Prioritering mellan bevarandevärden.....	10
2.3 Åtgärdernas genomförande.....	10
3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	12
4 Jakt och fiske.....	21
5 Dokumentation och uppföljning.....	21
6 Revidering av skötselplanen.....	21
7 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	21
8. Bilagor:	22
Aktsamhetsregler för snöskoterkörning i naturreservatet	26
Ornitologiska värden Flyn (8).....	27
Ornitologiska värden Dysgravkölarna (12).....	32

Foton på omslaget från Lemman och blötmyren NO Djuptjärnen. Samtliga foton i skötselplanen är tagna av Lennart Bratt, Länsstyrelsen.

Beskrivningsdel

1. Beskrivning av bevarandevärderna

1.1 Administrativ data

Namn	Veksjömyr
NVR id	2042111
Natura 2000-beteckning	-
Län	Dalarna
Kommun	Älvdalen
Markslag: (<i>uppdelning enligt Naturvårdsverkets rapport nr 5391</i>)	
Tallskog	415,3 ha
Granskog	22,2 ha
Barrblandskog	118,2 ha
Lövblandad barrskog	121,3 ha
Barrsumpskog	100,9 ha
Skogsimpediment	258,5 ha
Ungskog/hyggen	16,7 ha
Våtmark	1476,5 ha
Vatten	181,1ha
Totalt	2 711,7 ha
Nyttjanderätter	-
Bebyggelser och anläggningar	Lissbäckskojan , tillhörig S-I Besparingsskog Skogsbilväg , väghållare S-I Besparingsskog

1.2 Beskrivning av området

1.2.1 Geovetenskap

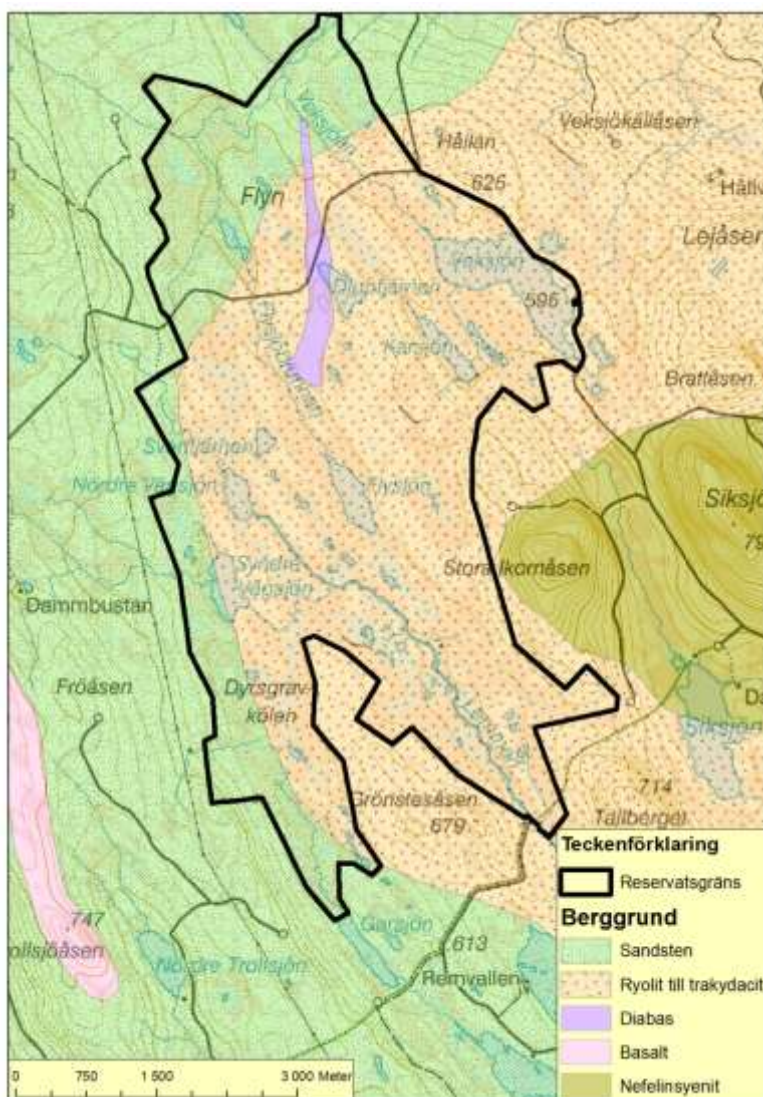
Naturreservatet utmärker sig genom en mycket flack topografi med större delen av ytan belägen inom höj dintervall 600-625 meter över havet. Flackheten är givetvis starkt bidragande till den stora rikedom på sjöar och våtmarker. Den nordöstra hälften avrinner mot norr via Flysjöbrunnen och Veksjöån till Byggingaån som mynnar i Österdalälven vid Kringelfjorden. Den sydvästra delen avrinner däremot genom Lemman och Lomsjöån via sjösystemet Lomsjön – Svartsjön - Lemmsjöarna till Lemman som mynnar i Österdalälven mellan Särna och Särnaheden. Naturreservatet inramas av några

måktiga berg som i det närmaste når 800 meter över havet, nämligen Siksjöberg, Stora Ikornåsen och Byggningsåsen.

Berggrunden utgörs i väster av dalasandsten, men för övrigt i huvudsak av ryolit med porfyrisk textur (på gamla berggrundskartan kallad kvartsporfyr, i öster strökornsrik porfyr). Ett litet stråk med diabas sveper fram vid Djuptjärnen. Uppenbarligen finns berggrundsmässiga förutsättningar för uppkomsten av rikkärr, vilket innebär att kalkrikare bergarter inverkar på markvattnet. Detta kan komma antingen från diabasen, från den strökornsrika porfyren eller från den närbelägna nefelinsyeniten vid Ikornåsen.

De lösa avlagringarna utgörs av morän undantaget några små, lokala åsbildningar. En stor andel av markarealen är täckt av torv. Vidsträckt blocksänkor förekommer, främst i NO.

Moräntäckets ytformer (Soyez 1971) uppvisar en mer eller mindre påtaglig drumlinisering i riktning NNV-SSO. I landskapet finns även ett antal små, kortare åsar. Sammantaget ger detta området en visserligen flack, men ändå småkuperad, karaktär.

Utdrag ur berggrundskartan för området (SGU 2013)

1.2.2 Biologi

Vegetation och flora

Områdets vegetation utmärks av stora kontraster mellan mestadels mycket näringsfattiga förhållanden och fläckvis uppträdande partier med betydligt bättre näringsförutsättningar och/eller kalkpåverkan.

Skogar

Magra tallskogar av lavristyp eller ljungtyp är helt dominerande. Särskilt intressanta är de åsbildningar eller smärre myrholmar som är mycket torra och solexponerade och med stort inslag av urgamla tallar och torra, hårda lågor. Varglav och dvärgbägarlav är två karakteristiska arter för denna miljö.

Liten moränrygg med lavdominerad tallskog.

Gransskogar uppträder sällsynt och framför allt som gransumpskogar i anslutning till bäckar och källor. På några platser finns verkligt praktfulla exempel på nästan opåverkade gransumpskogar med mycket rikt utbud av död ved i olika nedbrytningsstadier. Längs Byggningsåån finns en intressant ört- och lövrik sumpskog som har uppstått tack vare åns breda, flätade lopp när den rinner i sluttande terräng. Hägg och strutbräken är karaktärsarter. Bävren gör emellanåt sitt till för att öka de vattendragsbetingade sumpskogarnas fuktighet och variation.

Mineralfattig källa med omgivande opåverkad sumpgranskog.

Våtmarker

Områdets myrar har uppmärksammats i flera inventeringar. Våtmarksinventeringen sammanfattar myrarna på följande vis: ”Myrarna är i regel stora och väl sammanhållna. Mot söder finns dock mer fastmarksholmar och små rullstensåsar i myren. Myrarna karakteriseras av flacka eller svagt lutande höljemossar och mjukmattekärr, men det mest karakteristiska är de stora flarkgölsystemen med flarkar på mer än 2-3 ha och strängar på upp till 500 meters längd. Myrar av alla trofigrader, utom extremrikkärr, finns representerade inom området. Mossarna är i regel av hjortronrismossetyp”. Efter denna inventering påträffades extremrikkärrsområdet vid Djuptjärnen. Här finns exklusiva arter som axag, brudsporre, glansvide och klotuffmossa.

Våtmarkerna är i stort sett opåverkade fränsett lokal påverkan av skogsbilvägen som passerar och några smärre diken. Rikkärret påverkas olyckligt nog – om än inte i någon alarmerande omfattning – av det dike som går parallellt med skogsbilvägen på ca fem meters avstånd från denna.

Källor uppträder flerstädes, vanligen i myrarnas kantområden. Typiska arter i och kring dessa är källört, källarv, käll- och fjälldunört, fjällskräp och jordranunkel.

Sjöar och vattendrag

Sjöarna och vattendragen präglas av den stora andelen myrmarker och har starkt brunfärgat, humöst vatten. Kunskapen om vattnens kemiska egenskaper är tyvärr knapphändig och utgörs av äldre kemiska data från Djuptjärnen och Veksjön. Näckrosor och igelknopp finns sparsamt i sjöarna. Vattendragen har stundtals en rikare vattenvegetation. I exempelvis Lemman förekommer rostnate, hårslinga, gul näckros och näckmossa.

Fauna

Däggdjursfaunan är inte närmare undersökt, men kan förväntas vara av för norra Dalarnas myrlandskap typisk sammansättning. Fågellivet är däremot mycket väldokumenterat tack vare inte mindre än sex inventeringstillfällen mellan 1979 och 2012. Resultatet av dessa inventeringar har sammanfattats och utvärderats av Lars-Olof Grund, se skötselplanens bilaga E. Området har en mycket rik myrfågelfauna med flera exklusiva inslag, t.ex. myrsnäppa. Även anslutande skog har ett rikt fågelliv med bl.a. videsparv och lappmes.

Vad gäller fiskfaunan finns enkätuppgifter från fiskevårdsområdesföreningen. I sjöarna finns (med undantag för Djuptjärnen där utsättningar genomförs) endast abborre och gädda samt troligen lake i något fall. I vattendragen som rinner söderut, mot Lemman, finns abborre, gädda, harr samt sik, den sistnämnda troligen sporadiskt eller endast vid lek. I Byggningsans vattensystem förekommer öring, elritsa, lake och gädda. I några av de mindre vattendragen uppges öringen ha dött ut.

Värdefulla arter:

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	Nära hotad (NT)
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	Sårbar (VU)
Lappmes	<i>Parus cinctus</i>	Nära hotad (NT)
Videsparv	<i>Emberiza rustica</i>	Nära hotad (NT)
Sädgås	<i>Anser fabilis</i>	Nära hotad (NT)
Smålom	<i>Gavia stellata</i>	Nära hotad (NT)
Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	Nära hotad (NT)
Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	Nära hotad (NT)
Lavar		
Ringlav	<i>Evernia divaricata</i>	Sårbar (VU)
Varglav	<i>Letharia vulpina</i>	Nära hotad (NT)
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	Nära hotad (NT)
Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	Nära hotad (NT)
Blågrå svartspik	<i>Chaenothecopsis fennica</i>	Nära hotad (NT)
Kortskäftad ärgspik	<i>Microcalicium ahlneri</i>	Signalart
Vitgrynig nållav	<i>Chaenotheca subroscida</i>	Signalart
Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	Nära hotad (NT)
Svampar		
Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Nära hotad (NT)
Koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>	Nära hotad (NT)

Trådticka	Climacocystis borealis	Signalart
-----------	------------------------	-----------

Tabell över förekomst av rödlistade, signalarter och Natura 2000-arter. Kategori: 1 Rödlistade arter enligt ArtDatabanken 2010. (RE)Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist. 2 Signalarter enligt Skogsstyrelsen. (S)

Artuppgifterna kommer dels från Lars-Olof Grunds myrfågelinventering, dels från den skogliga naturvärdesbedömning som Ulf Lindenbaum utförde som underlag för reservatsskyddet. Därutöver finns endast enstaka ströuppgifter. En systematisk inventering av området skulle säkerligen innebära en mängd fynd av arter knutna till gammal skog, inte minst insekter.

1.2.3 Kulturhistoria

Två fornminnen finns registrerade inom reservatet. Ungefär 600 meter öster om Garsjöbäcksvallen finns en fångstgrop ”på en låg och smal moränrygg med gles tallskog omedelbart intill korsningen mellan en gångstig och en rågång”. Lämningen beskrivs 1976 som en fångstgrop ”2,5 meter i diameter och 0,3 meter djup med en vall kring kanten och ett rektangulärt bottenplan”. Den andra fornlämningen, en järnframställningsplats, rapporterades så sent som 2004 av Ulf Lindenbaum på Skogsstyrelsen. Platsen ligger knappt 200 meter öster om Lemmuvadet ”20 meter väster om vandringsled och 40 meter sydväst om en bäck”. Rika lämningar efter järnframställningsverksamheten påträffas.

Flottnings har skett i Lemmans vattensystem via sjöarna Svartsjön och Lemmsjöarna nedströms reservatet. Flottningen sträckte sig vidare långt åt nordväst genom det lilla vattendraget Korsbäcken som mynnar i Nördre Vägsjön och därefter övergår i Lemman. En flottarkoja finns vid Lemmuvadet där Lemman lämnar reservatet, och även Lissbäckskojan torde ha nyttjats som flottarkoja. Söder om Nedre Korsbäckskojan – längs Korsbäcken - finns rester efter en stor skogsstation. Förmodligen användes myren i anslutning som avlägg. Även vid Vägsjöarna finns dammvallar och kojgrunder som minner om flottningssepoken.

Strax söder om Lissbäckskojan låg ursprungligen en fäbod, Åsvallen kallad. Spåren efter denna är idag nästan försvunna. Ytterligare en fäbod, Garsjöbäcksvallen, har funnits i området. Denna saknar dock numera helt byggnadsbestånd, men vallen är ännu ganska öppen.

Av det forna marknyttjandet återstår idag knappt några spår. Den som letar bör dock kunna finna rester av den myrslätter som måste ha haft betydande omfattning. Gamla stigar och spår av betesgång kan säkert återfinnas. Ett exempel är kartans ”Kavelbron” som måste anspela på ett gammalt broläge i blötmyren söder om Syndre Vägsjön.

Skogsbruk av nämnvärd omfattning bedrevs knappast i området innan tiden för Särna-Idre Besparingsskogs avsättande 1879 och flottledernas utbyggnad vid slutet av 1800-talet. Därefter högs merparten av de grövre träden, men lämnades sådant virke som inte höll måttet, exempelvis lågvuxna myrtallar. Grandominerade sumpskogsbestånd tycks endast ha berörts i ringa mån och uppvisar idag på några platser karaktär av ”urskog”. Det intrycket ger även vissa tallbevuxna myrholmar trots enstaka urgamla stubbrester.

Under 1970-talet genomfördes skogsavverkningar av modern tappning, vilket innebar att en stor del av fastmarken i områdets norra delar kalavverkades, markbereddes och planterades med tall.

1.2.4 Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Hela området ingår i Särna-Idre Älgskötselområde. Berörda jaktlag är Silsjöns jaktlag, Bustvallens jaktlag, Siksjöbergets jaktlag, Byggningsdalens jaktlag och Korsbäckens jaktlag.

Fiskerätten tillhör Särna-Idre Besparingsskog och förvaltas av Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening (FVOF). Fisket är populärt och i Djuptjärnen sker utsättning av fisk. I Djuptjärn och Flysjön råder förbud mot fiske från båt eller flytring enligt beslut av FVOF.

Av övrigt friluftsliv kan nämnas att bärplockning sker i betydande omfattning vissa år. Under 2013 exempelvis kantades skogsbilvägen i reservatets norra del av otaliga hjortronplockares bilar.

1.3 Källförteckning

- Grund, L-O. 2014: Myrfågelinventering i Älvdalens kommun under perioden 1977 till 2012. Länsstyrelsen Dalarna rapport 2014:03.
- Ericsson, Staffan. 1997: Alla vill beta men ingen vill bränna. Skogshistoria inom Särna-Idre besparingsskog i nordvästra Dalarna. SLU Rapporter och uppsatser nr 8.
- Hellstrand, G. 1980: Flottningen i Dalälven.
- Melin, M., Edman, J., & Danielsson, H. 2012: Åtgärdsplan för flottledsrensade vattendrag i Dalarnas län. Länsstyrelsen, Miljöenheten, rapport 2012:12.
- Länsstyrelsen i Kopparbergs län. 1988: Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.
- Länsstyrelsen i Kopparbergs län. 1990: Våtmarker i Kopparbergs län.
- Soyez, D. 1971: Geomorfologisk kartering av nordvästra Dalarna. Stockholms universitet, Naturgeografiska institutionen.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2013: Berggrund 1:250 000 – databas.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2013: Jordarter 1:100 000 – databas (endast södra delen).

Plandel

2 Avvägningar mellan bevarandevärden

2.1 Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara de vidsträckta, opåverkade våtmarkerna, sjöarna och den naturskogsartade skogen inklusive områdets särpräglade växt- och djurliv i naturlig utveckling utan att möjligheterna till naturvårdande skötselåtgärder och eventuell naturvårdsbränning inskränks.

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter

Syftet är även att genom naturvårdsbränning se till att säkerställa områden som representerar naturliga skogstillstånd där brand är en del av den naturliga dynamiken i ett skogslandskap. Bestånd som är påverkade eller skapade av modernt skogsbruk ska genom naturvårdsbränning återföras till naturliga skogstillstånd.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Naturreservatet har även som syfte att, i den mån höga biologiska värden inte påverkas negativt, underlätta möjligheterna till friluftsliv och naturupplevelser i ett storslaget naturlandskap.

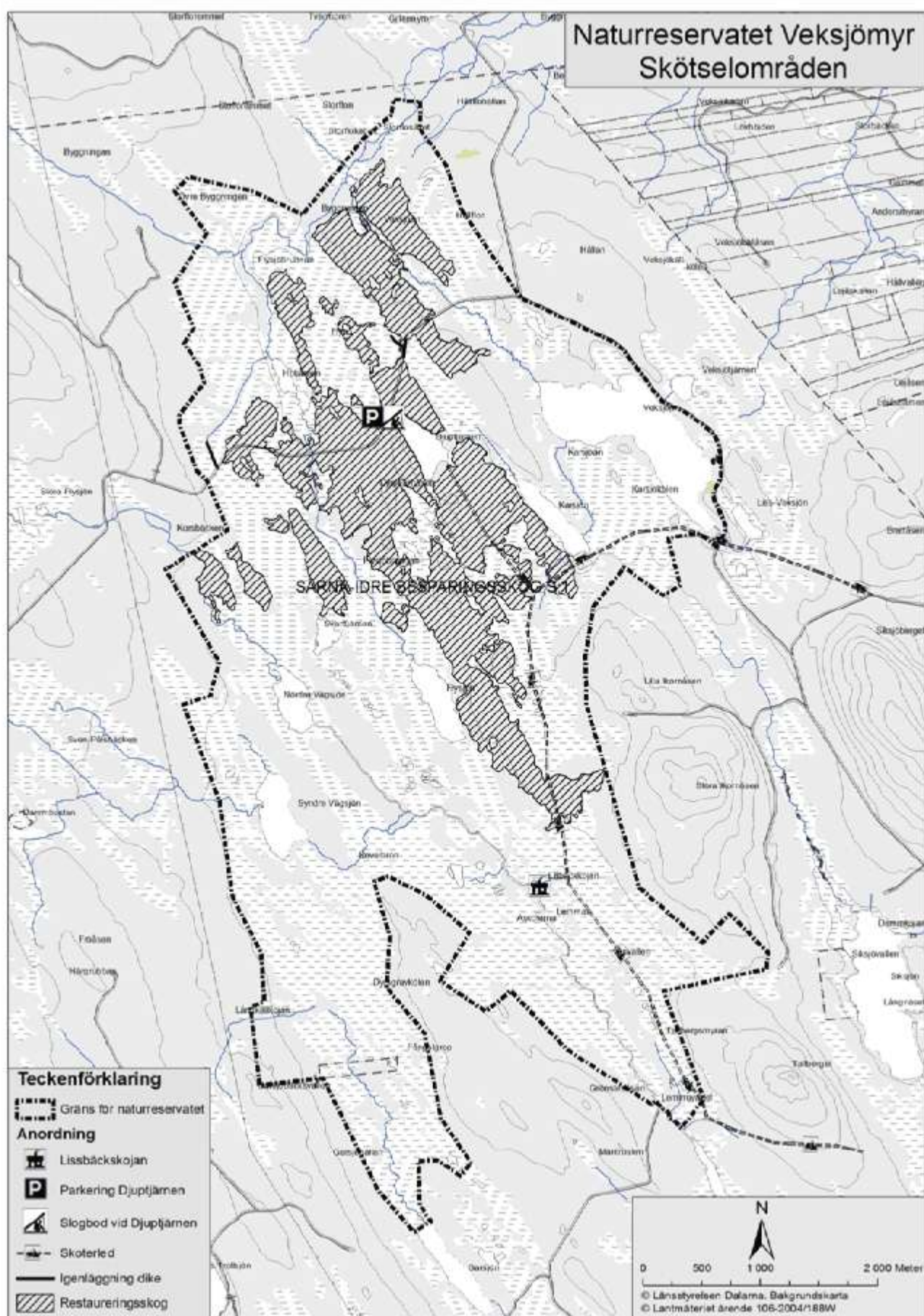
2.2 Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras. Något behov av ytterligare anläggningar för friluftslivet finns dock inte i dagsläget.

Inom ramen för syftet bör även rymmas att tillvarata kulturmiljömässiga bevarandevärden såsom fornlämningar, stigar, slätter- och beteslämningar samt myrslätter. Återupptagen hävd i form av fåbodbete eller myrslätter vore av stort natur- och kulturmiljöintresse, men aktualiseras inte i denna skötselplan.

2.3 Åtgärdernas genomförande

De åtgärder som föreslås i denna skötselplan sammanfattas och prioriteras under avdelning 7. Möjligheten att genomföra åtgärderna är dock avhängig aktuella tillgängliga ekonomiska medel och personella resurser. En avvägning gentemot andra naturreservats skötselbehov görs ständigt. Resultatet av detta kan bli att endast de grundläggande åtgärderna uppmärkning och information genomförs direkt, medan resterande föreslagna åtgärder utförs när förhållandena så medger.

3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i fem skötselområden:

1. Äldre skogar med i huvudsak fri utveckling
2. Yngre skogar
3. Våtmarker
4. Sjöar och vattendrag
5. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med i huvudsak fri utveckling (590 ha)

Beskrivning

I området finns av skogsbruk föga påverkade sumpgranskogar här och var i reservatets lägre liggande delar och längs vattendrag. Äldre tallskogar finns främst på myrholmar och längs myrkanter.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog dominerad av gamla granar och tallar. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och

nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Arealen äldre skog ska vara minst 590 ha.

Skötselåtgärder

Löpande skötsel

Fri utveckling – ingen skötsel. Vid planering av restaureringsbränningar i skötselområde 2 kan dock - om det faller sig naturligt och bedöms lämpligt - brand få gå in i angränsande äldre talldominerade bestånd.

Skötselområde 2: Yngre skogar (463 ha)

Beskrivning

Flera större, centralt belägna, myrholmar avverkades mellan 1945 och 1955, se bilaga 1-2. En del så kallade tras- och restskogar högs på 1980-talet, och ”restaurerades” med § 5:3-bidrag från dåvarande Skogsvårdsstyrelsen. Dessa områden bär idag en ensartad tallföryngring, vanligen med ringa eller inget inslag av överståndare eller löv. Marken är ofta tätt bevuxen med ljung, eller i torrare partier renlavar. Äldre, ofta välbevarade, men idag merendels övervuxna tallågor förekommer mer eller mindre rikligt spridda i bestånden. Dessa kan vara en viktig källa till återkolonisation av den ursprungliga skogens artstock.

Veksjömyr ligger inte inom något av de landskapsavsnitt som prioriteras i den policy för naturvårdsbränning som Länsstyrelsen har upprättat. Avståndet till det närmaste, ”Särna”, är dock mindre än en mil, vilket är ett litet avstånd i sammanhanget. Brandprägel i området är högst påtaglig. Sammantaget bedöms bränningsåtgärder vara väl motiverade.

Bevarandemål

Bevarandemålet kan formuleras:

- ☐ Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkat av brand och branden har en roll i områdets utveckling. I perioder efter brand/bränning är områden öppna och präglas av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är områdena mer slutna. Arealen brandpräglad skog ska vara minst 250 ha.

Skötselåtgärder

Restaurering, nyskapande och löpande skötsel

Med tanke på att de yngre skogarna upptar en så betydande areal är det av stor vikt att de fortlöpande restaureras och sköts med inriktning på utveckling av höga naturvärden. Den skötselmetod som kan komma ifråga är naturvårdsbränning eftersom merparten utgörs av tallskog på torr, ofta lavdominerad mark. Skogens ålder och struktur gör den ganska väl lämpad för att genom naturvårdsbränning med tiden skapa en flerskiktad, brandpräglad skog. Detta kommer dock vara ett långsiktigt åtagande som sträcker sig vida utanför denna skötselplans ramar, men också en möjlighet att bygga upp en skogstyp som idag är i det närmaste utplånad i landskapet.

Inledningsvis bör de i skötselområdeskartan utpekade restaureringsskogarna genomgå en planering med syfte att avgränsa lämpliga ytor för naturvårdsbränning. Ett lämpligt stor-

leksintervall på bränningsytorna kan vara 25-75 ha, men är starkt beroende av de olika myrholmarnas utsträckning. Ett lämpligt tidsintervall kan vara att bränning utförs vart tredje till vart femte år. Beståndens karaktär är gynnsam såtillvida att goda förutsättningar för "lagom" brandintensitet uppstår efter en relativt kort torrperiod. I de glesa bestånden kommer framför allt ljung, lav och mossor bära elden. För att undvika alltför hög trädmortalitet bör bränningen ske då vinden kan föra undan röken från de fortfarande lågt ansatta trädkronorna. Bränningarna bör ha som målsättning att i stort sett inte döda några av de fullstora träden, men om möjligt skapa brandljud i dem. Målsättningen är även att gynna förnyring av tallbeståndet för att göra detta skiktat samt att få lövträd att börja etableras. Med tiden, när träden börjar vara fullstora, bör en 70%-ig överlevnad eftersträvas, vilket är det gängse vid naturvårdsbränningar.

Restaureringsarbetet kommer under dessa förutsättningar att pågå under en 15-årsperiod om det genomförs med de korta intervallen och de större ytorna. Med längre intervall och mindre ytor krävs betydligt längre restaureringsperiod. Efter genomförd restaurering bör bränning ske med de för området naturliga brandintervallen, troligen ca 50 år. Lämpligen görs en studie på befintliga brandspår för att utröna områdets brandhistorik.

Vid naturvårdsbränning i anslutning till fornlämningar ska alltid ett samråd ske med Länsstyrelsen kulturmiljöfunktion.

Ungskogen öster om Djup tjärnen efter den brand som orsakades av ett blixtnedslag 2013.

Trivial, ljungdominerad tallungskog präglar vissa områden. Med hjälp av naturvårdsbränning bör denna typ av skog kunna omformas till att vara naturvårdsmässigt intressant.

Skötselområde 3: Våtmarker (1 476 ha)

Beskrivning

De vidsträckta våtmarkerna präglar Veksjömyrområdet. Våtmarksinventeringen beskriver myrarna på följande vis: ”Myrarna är i regel stora och väl sammanhållna. Mot söder finns dock mer fastmarksholmar och små rullstensåsar i myren. Myrarna karakteriseras av flacka eller svagt lutande höljemossar, ibland mjukmattekärr, men det mest karakteristiska är de stora flarkgölsystemen med flarkar på mer än 2-3 ha och strängar på upp till 500 meters längd”. Äldre myrtallar hyser ofta den rödlistade varglaven. Myrarna är i stort sett opåverkade frånsett några mindre diken i utkanten, se skötselkartan.

Bevarandemål

Områdets våtmarker ska bibehålla sin karaktär med stor variation i struktur och artrikedom och med ingående våtmarkstypers karakteristiska artsammansättning. Orördheten ska vara utmärkande. Arealen våtmarker ska vara 1476 ha.

Skötselåtgärder

Restaureringar

De diken som framgår av skötselkartan ska läggas igen i den mån de inte absolut behövs för dränering av skogsbilvägen. En diskussion om detta bör föras med väghållaren. Det

lilla extremrikkärret 500 meter NNO om parkeringen vid Djuptjärnen påverkas tyvärr av vägdiket på södra sidan av vägen. Om möjligt bör även detta dike samt det avvattnande diket norrut i myren läggas igen helt eller till delar.

Löpande skötsel

Ingen skötsel.

Blött flarkkärr i närheten av Djuptjärn.

Skötselområde 4: Sjöar och vattendrag (181 ha)

Beskrivning

Reservatet är inte bara rikt på våtmarker, utmärkande är även stor rikedom på sjöar och vattendrag. Merparten av vattnen är sura och kraftigt brunfärgade, dystrofa, men i och med det inslag som finns av diabas i områdets berggrund finns även en variation där klarare vatten med högre pH påträffas. Särfallet är den lilla Garsjön, strax söder om reservatet som har ett för trakten mycket högt pH. Djuptjärnen, som saknar utlopp, har ett klart vatten, troligen tack vare ringa myrareal i dess omgivning. Vattenkemisk data tycks dock saknas för områdets sjöar. Flottningen har medfört viss påverkan på områdets sjöar och vattendrag i form av flottledsrensning och dämning. Spåren efter detta är dock idag i stort sett försvunna. Lemman har troligen rensats i obetydlig utsträckning inom reservatet eftersom den huvudsakligen rinner fram genom myr. Nedströms Lemmuvadet är vattensystemet kraftigt påverkat av reglering för vattenkraftsändamål.

Bevarandemål

Opåverkade sjöar och vattendrag. Den utplantering av fisk som sker i Djuptjärnen regleras inte i föreskrifterna och bedöms kunna fortgå. Arealen sjöar och vattendrag ska vara 181 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder. Skulle det framkomma att flottledsrensning har skett i sådan omfattning på någon plats att fiskbestånden påverkas negativt bör återställning dock tillåtas utföras.

Lugnvatten i Byggingaån.

Skötselområde 5: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Reservatet är idag relativt lättillgängligt tack vare de skogsbilvägar som kringgärdar området, eller som i norra delen löper tvärs genom området. Däremot finns inga stigar eller leder frånsett poststigen Särnaheden-Mörkret som passerar över Lemmuvalet och vidare genom det sydöstra hörnet av reservatet. Befinner man sig i de centrala delarna av området är det drygt 2 km till närmaste skogsväg. Vattendragen, blötmyrarna, och i vissa delar de täta ungskogarna, gör sitt till för att försvåra framkomligheten.

En skoterled berör de östra delarna. Skotertrafik ska enligt föreskrifterna ske på led efter 31 mars, eller vid färd utanför led i enlighet med särskilda aktsamhetsregler, se bilaga D. Skoterleden underhålls av Särna Snöskoterklubb.

Lissbäckskojan är en eldpallkoja som står öppen för allmänheten och sköts av Särna-Idre Besparingsskog (Besparingen). Vid Djuptjärnen finns en iordningställd rastplats med en

slogbod som sköts av Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening. Här finns även en parkeringsyta intill vägen. En enkel bro leder över Lemmuvadet och sköts av Besparingsskogen. Utöver detta saknas anläggningar för friluftslivet.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där ska finnas på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida. Vid rastplatsen finns bänkar och eldplats, helst med tillgång till torr ved. En stigslinga möjliggör för besökare att tränga djupare in i de svårtillgängliga delarna av reservatet.

Slogbod med eldstad och sittplats vid Djuptjärnen.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Informationstavlor tas fram och placeras vid parkeringen vid Djuptjärnen samt vid Lemmuvadet och vid skogsbilvägens vändplan nära Veksjöns sydände. Reservatet ska märkas ut enligt standard.

Tillsammans med markägaren bör förutsättningarna undersökas för att eventuellt anlägga en stigslinga som ger besökaren möjlighet att ta del av ett utsnitt av reservatets naturtyper. Ett tänkbart läge kan vara att utgå från parkeringen vid Djuptjärnen och fortsätta söderut ungefär enligt förslaget på sida 20, en sträcka på drygt 7 km. Med tanke på att området är svårtillgängligt och svårorienterat finns goda skäl att anlägga en led för att underlätta för besökare att uppleva områdets natur. Å andra sidan finns en del praktiska svårigheter med

att anlägga stig i det myr- och vattendragsrika området. Befinns kostnader och arbetsinsats för stora får förslaget bantas ner eller helt avstås.

Inför anläggandet av leden och utformningen av informationsskyltarna bör en diskussion föras med Kulturmiljöfunktionen vid Länsstyrelsen om hur de kulturhistoriska intressena kan lyftas fram.

Löpande skötsel

De anläggningar som Besparingsskogen och Fiskevårdsområdesföreningen har inom reservatet ska hållas i gott skick genom respektive ansvarig organisations försorg. Skoterleden ska hållas väl markerad. Förvaltaren svara för att gränserna och gränsmarkeringen samt en eventuell led underhålls.

Lissbäckskojan

4 Jakt och fiske

Jakten inskränks inte av reservatsföreskrifterna, men förutsätts ske utan nya fasta anläggningar och utan röjning av skog. Transport av fällt vilt ska ske hänsynsfullt så att inte skador på mark och vegetation uppkommer, dvs till största delen på fastmark.

Fisket och fiskevården förvaltas av Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening och inskränks inte heller av föreskrifterna.

5 Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus

Restaureringsåtgärder

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, men i samverkan med funktionen för områdesskydd vid Länsstyrelsen.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

6 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

7 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När (ca)	Prioritet	Finansiering
Utmärkning	2015	1	Reservatsanslag
Informationsskylt	2015	1	Reservatsanslag
Naturvårdsbränning	Start 2016	1	Reservatsanslag
Ev. anläggande av stig	2015	2	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder			Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål			Anslag för uppföljning

8. Bilagor:

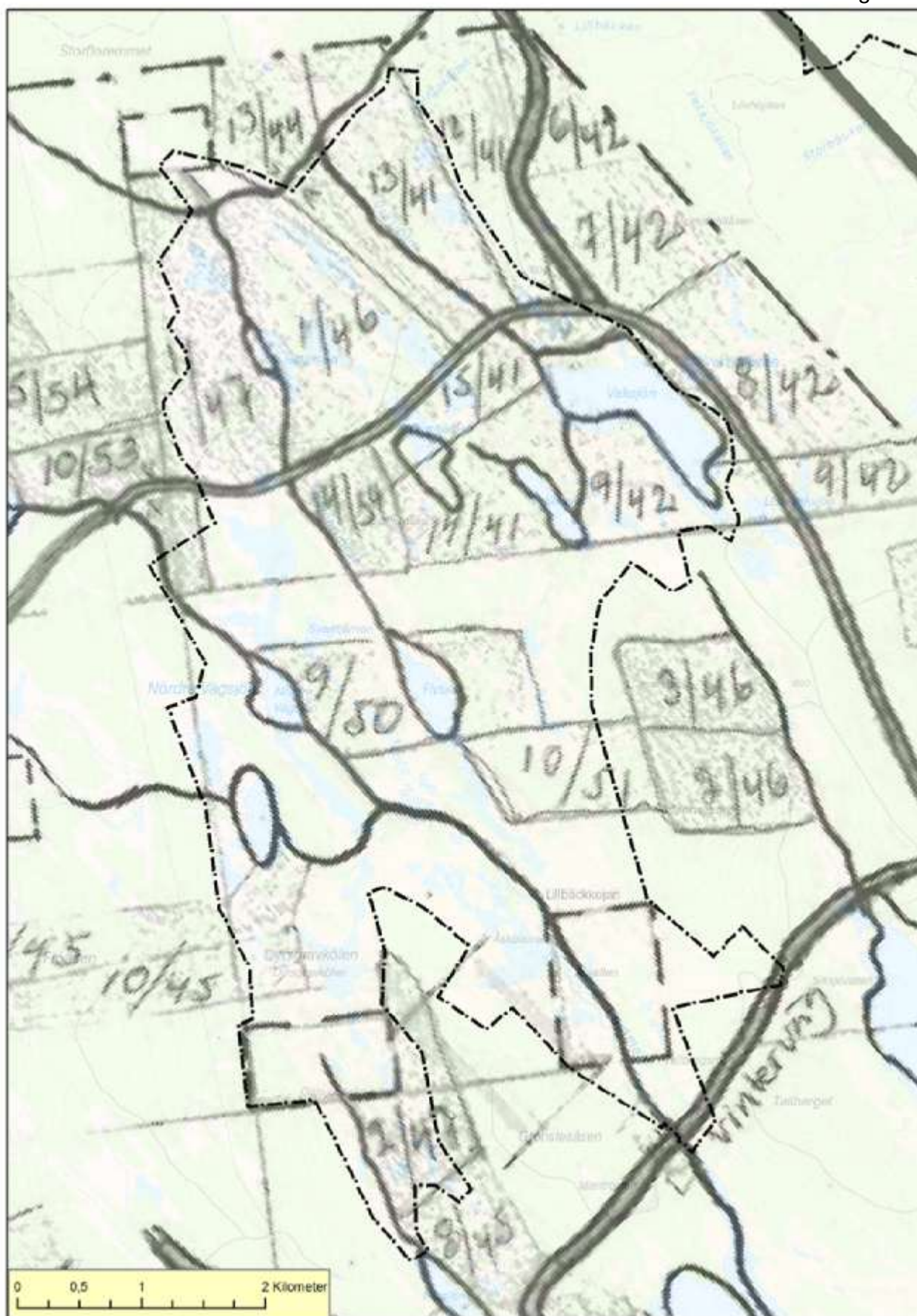
Bilaga A: Karta över äldre avverkningar, anpassad efter underlagskarta

Bilaga B: Samma karta, men i original från Särna-Idre besparingsskogs arkiv

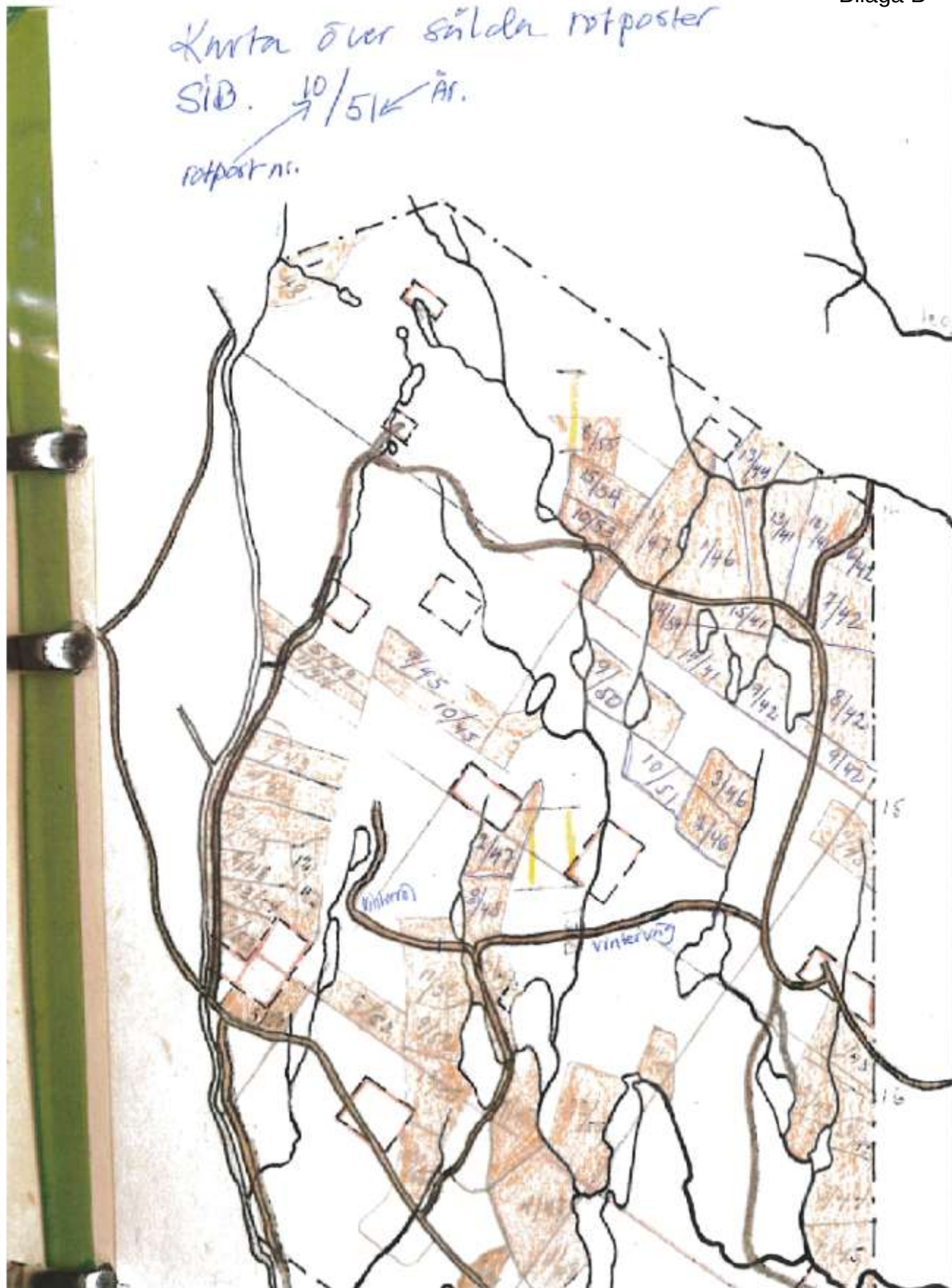
Bilaga C Funktionsindelning enligt Naturvårdsverkets Rapport 5295 ”Planering av naturreservat”.

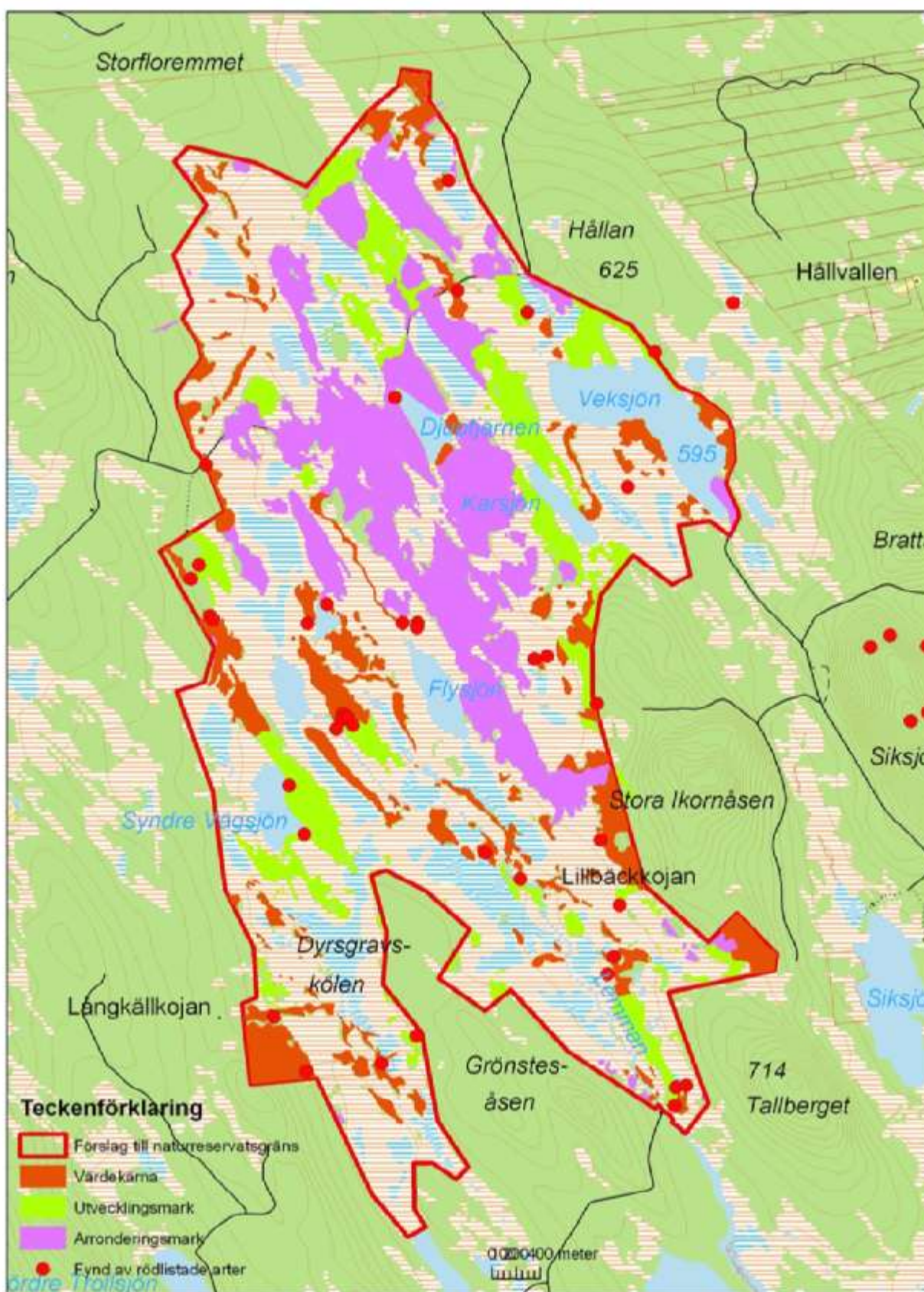
Bilaga D Aktsamhetsregler för snöskoterkörning

Bilaga E Inventering av områdets våtmarksfåglar

Karta över sålda rotposter
SIB. 10/51 År.
rotpost nr.

Bilaga D

Aktsamhetsregler för snöskoterkörning i naturreservatet Veksjömyr

Inom Veksjömyrs naturreservat är det möjligt att fritt färdas med snöskoter fram till den 31 mars, men därefter bör färd endast ske på markerad skoterled. Färd utanför led medges, men då ska nedanstående aktsamhetsregler vara vägledande. **Följs aktsamhetsreglerna bedöms Veksjömyrs naturvärden kunna värnas utan reglering av skotertrafiken i reservatsföreskrifterna.**

Aktsamhetsreglerna har tagits fram i samverkan mellan Särna-Idre Besparingsskog, Särna Snöskoterklubb, Älvdalens kommun och Länsstyrelsen. Reglerna anslås vid viktigare angöringspunkter. De finns även tillgängliga på Länsstyrelsens och Älvdalens kommuns hemsidor samt hos skoterklubbar och skoteruthyrare. Reglerna kan förändras vid avvikande snöförhållanden eller då känsliga arter eller andra naturförhållanden så kräver.

- Ovarsam åkning som orsakar påtaglig störning och buller ska inte utövas inom reservatet
- Från den tidpunkt då vattendragen börjar gå öppna och de första sångsvanarna har anlänt till området (ca 31 mars) är områdets fågelliv särskilt känsligt för störning. Avvikelser från leden efter den tidpunkten bör endast ske undantagsvis och ytterst hänsynsfullt.
- För närvarande finns inte kännedom om några särskilt känsliga områden. Som regel bör man dock undvika att färdas i de "urskogsartade" skogsbestånd som finns bland annat på vissa myrholmar och längs vissa vattendrag. Här kan exempelvis häckande ugglor och rovfåglar bli störda och känsliga växtarter påverkas. Den öppna myren och ungskogen är mindre känslig.
- Kalblåsta markområden på öppen myr eller myrholmar ska undvikas för att inte orsaka skador på mark och vegetation.
- Torrakor med varglav utgör ett särskilt värde och en attraktion i området. Ibland är torrakorna/torrstubbarna låga eller klena och inte alltid så lätta att upptäcka. Håll utkik efter dem vid färd utanför led och undvik att passera nära intill.

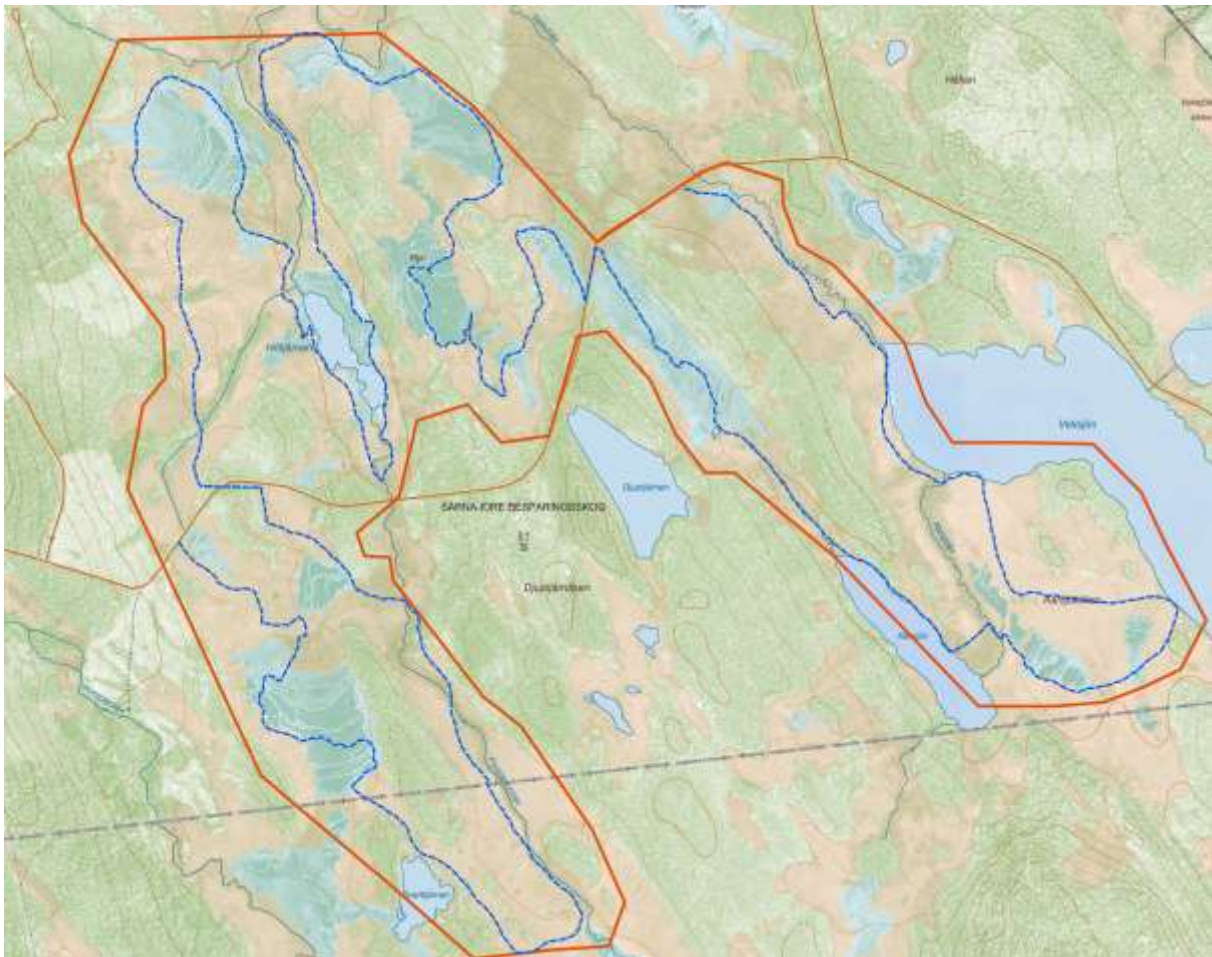
**SÄRNA-IDRE BESPARINGSSKOG
SÄRNA SNÖSKOTERKLUBB
ÄLVDALENS KOMMUN
LÄNSSTYRELSEN DALARNA**

BILAGA E

Ornitologiska värden Flyn (8)

Myren ligger ca 20 km NV om Särna på 600 m ö h. Myren har stora öppna ytor med höljor och mjukmattekärr. Myren utgörs av flera utbredda flarksystem med långa flarkar och strängar men även fastmarkholmar och rullstensåsar förekommer. Det finns en hel del vatten som sjöarna Sveksjön, Karsjön och Flysjön men även större och mindre tjärnar samt vattendrag som åar och bäckar. Lågvuxna tallar är vanliga på strängarna och utgör ett glest trädskikt där myren är fastare. Den befintliga vägen skär rakt igenom området. Enligt inventeringen 79 ska diken finnas men det är oklart vad som åsyftas. Möjligen kan uppgiften syfta på vägen med tillhörande diken som delar myrarna. Inga diken ute på myrarna syns på varken satellitfoto eller flygfoto så finns det diken på myrarna är de få och har troligen mycket liten påverkan.

Fåglarna är koncentrade kring de många flarkarna och till viss del kring vatten och vattendrag som Hötjärnen.

Figur 2. Flyn där den röda linjen ringar in inventeringsområdet och den blå linjen representerar inventeringsrutten.

Inventeringarna

Tabell 2. Inventeringsresultat ifrån Flyn, 1979-2012.

Datum	Inventeringstid	Inventerare	Anmärkning
1979-06-25–26	Ej angiven.	Bertil Rahm	Kraftig vind.
1993-06-21	13,5 h	Lars-Olof Grund och Fredrik Jonsson	Kraftig vind.
1994-06-20	11,5 h	Lars-Olof Grund och Fredrik Jonsson	
2002-06-17–18	8,5 h	Lars-Olof Grund	
2007-06-16–17	7,5 h	Lars-Olof Grund	
2012-06-16–17	9,0 h	Lars-Olof Grund	

Antal uppskattat par fördelade på artgrupper

Vadare (inkl. tranor och sumphöns)						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Trana	2	2	2	1	0	2
Ljungpipare	0	0	1	3	3	3
Tofsvipa	4	2ex.	1ex.	2	0	0
Myrsnäppa	0	0	2	0	0	0
Grönbenä	5	H(1)13	10	6	5	6
Skogssnäppa	0	0	0	0	0	1
Drillsnäppa	1	1ex.	0	0	0	0
Rödbena	0	0	1	0	0	0
Gluttsnäppa	6	11	8	9	3	8
Storspov	0	0	0	0	0	1
Småspov	2	7	6	5	5	2
Enkelbeckasin	2	3	1	2	4	0
Brushane	1	0	0	2	0	1ex.
Antal par och ex. vadare	23	37+3ex.	31+1ex.	30	20	23+1ex.
Antal arter vadare	8	7	9	8	5	8
Tättingar						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Ängspiplärka	0	11	17	3	0	1
Gulärkä	6	49	32	33	10	9
Stenskvätta	0	0	1 ex.	0	0	0
Buskskvätta	1	1	0	4	5	0
Lappmes	0	0	0	0	0	1

Varfågel	0	0	1	1	0	0
Sävsparv	4	15	7	6	4	3
Videsparv	1	0	0	0	0	0
Antal par och ex. tättningar	12	76	57+1 ex.	47	19	13
<i>Antal arter tättningar</i>	4	4	5	5	3	3
Sjöfåglar (exkl. vitfåglar)						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Storlom	0	0	H(1)	1 ex.	1+1ex.	0
Sångsvan	0	1	1+6ex.	1+6ex.	H(2)+1ex.	H(4)+1
Sädgås	0	0	1ex.	3ex.	0	0
Gräsand	3ex.	2H(7+5) +1♀	2H (5+4)+ +1♀+4♂	1♀	1	2♀+1ex.
Bläsand	0	0	0	1	2♀	0
Kricka	3♂	4+1♀+3♂ +5ex.	0	2H(6+2) +3♀	H(5)+ 1♂+4ex.	2ex.
Vigg	3ex.	H(6)+1♀	5♂	1♂	2+2♂	1+1♀+ 2♂
Svärta	1♂+5♀	3♂	6♂+3♀	11♂+5♀	0	3♀+8♂
Knipa	2ex.	2♀	3♀+1♂	0	H(7)	H(7)+3 +4♀
Antal konstaterade häckningar	0	3	3	2	3	2
Antal par och ex. sjöfågel	17ex. =17ex.	8+16ex. =32 ex.	5+30ex. =40ex.	4+31ex. =39ex.	7+11ex. =25ex.	4+29ex. =37ex.
<i>Antal arter sjöfågel</i>	5	6	7	8	7	6
Vitfåglar						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Skrattmås	0	0	0	2+1ex.	0	0
Fiskmås	0	2ex.	1+2ex.	1+2ex.	2+9ex.	0
Silltrut	0	0	1ex.	0	0	0
Silvertärna	0	0	1	7	4	0
Antal par och ex. vitfågel	0	2ex.	2+3ex. =7ex.	10+3ex. =23ex.	6+9ex. =21ex.	0
<i>Antal arter vitfågel</i>	0	1	3	3	2	0
Rovfåglar och ugglor						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Fiskgjuse	0	0	0	0	1ex.	0

Kungsörn	0	2ad.	0	0	0	0
Tornfalk	0	0	0	1ex.	1ex.	0
Stenfalk	0	1ex.	0	0	0	H
Antal par och ex. rovfåglar och ugglor	0	1ex	0	0	0	H
<i>Antal arter rovfåglar och ugglor</i>	0	1+1ex.	0	1ex.	2ex.	1
Skogshöns						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Dalripa	1♂	0	0	0	H(5)	0
Tjäder	0	1	6♀	1♂	0	1♀+3♂
Orre	1♂	3♂	1♂	0	1♂+2ex.	2♂
Antal par och ex. skogshöns	2ex.	1+3♂	7ex.	1ex.	1+1♂+2ex.	1♀+5♂
<i>Antal arter skogshöns</i>	2	2	2	1	2	2
Övriga						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Gök	0	0	1	2	3	2
Antal par och ex. övr. fåglar	0	0	1	2	3	2
<i>Antal arter övriga fåglar</i>	0	0	1	1	1	1
Totalt						
Inventeringsår	1979	1993	1994	2002	2007	2012
Antal par och ex. totalt	35+19ex. =89ex.	115+41ex. =271ex.	91+52ex. =234ex.	89+44ex. =222ex.	59+39ex.= 157ex.	39+44ex. =122ex.
<i>Antal arter totalt</i>	19	24	27	26	23	23

Artuppgifter gruppvis

Myren håller populationer på ungefär samma nivå 2012 som 1979. Något fler sjöfåglar sågs 2012. Sångsvan och troligen fiskmås samt silvertärna har etablerat sig på myren efter 1979. 1993, 1994 och 2002 sågs betydligt fler vadare och tättingar än vid de övriga inventeringarna.

Av de våtälskande arterna trana, grönbena, gluttsnäppa och enkelbeckasin, som endast saknades 2012, är vanliga. Sedan förekommer tofsvipa, myrnsnäppa, skogssnäppa, drillsnäppa, rödbena och brushane på Hyn. Tofsvipan som haft en negativ trend på myrarna i kommunen har inte setts på Flyn sedan 2002. Myrnsnäppan fanns i två par 1994. Den håller ofta till på gungflyn och lösbottnar, och kräver därför specialinventering. Under en inventering på Näskilskölen (4) hade vi, Lars-Olof Grund och Fredrik Jonsson, först bara en spelande hane 1993. Genom att under en timme gå ut på gungflyn med kort tät starrvegetation, lyckades vi stöta upp ett par myrnsnäppor. Den spelar flitigare på natten vilket gör att den är lätt att missa dagtid. Av vadarna som gillar

torrare myrpartier har småspov en stabil stam, likaså ljungpipare, 2002 och 2012 men den sågs även 1994.

Tättingpopulationerna svänger kraftigt på myren. Gulärta och sävsparv har en stabil förekomst medan ängsbiplärka och buskskvätta har mer ojämn förekomst. Stenskvätta, lappmes, varfågel och videsparv kan också nämnas bland fynden. Videsparv sågs endast 1979 och är en art som minskat generellt. Lappmes är mer en skogsart och sågs 2012 inom sitt kända utbredningsområde. Vattendragens träd- och buskskikt är särskilt attraktivt för gulärlorna och sävsparvar.

Sångsvan har observerats sedan 1993 och är en art som har ökat kraftigt sedan slutet av 70-talet. Storlom och sädgås har en ojämn förekomst. Fler änder har setts de senare inventeringarna från 1993 jämfört med 1979. De vanligaste änderna är gräsand, kricka, vigg, svärta och knipa. Utöver dessa så ses bläsand sporadiskt medan det är bästa myren i Älvdalens kommun för att se svärta. Den har setts i 3- 16 exemplar under alla inventeringar utom 2007.

Inga vitfåglar sågs under inventeringstillfället 1979 men under de senare inventeringarna från 1993 (med undantag för 2012) har fiskmåsar varit vanlig medan skrattmåsar, silltrut och silvertärnar förekommit vissa inventeringar. Silltrut är för övrigt ovanlig i Älvdalens kommun.

De mest intressanta rovfåglarna som observerats är fiskgjuse, kungsörn och stenfalk. Häckning av stenfalk har påträffats i området medan exempelvis fiskgjuse endast observerats en gång.

Myren är art- och individrik på vadare och sjöfågel samt har en del ovanligare arter som myrsnäppa, brushane, varfågel, sädgås och svärta.

Vy över Flyn, höljegöl där myrsnäppa observerats. Foto: Lars-Olof Grund.

Ornitologiska värden Dysgravkölarna (12)

Myren ligger ca 18 km VNV om Särna på drygt 600 m ö h. Myren har fast- och mjukmattekärr. En stor del av området har långsträckta myrar som bland annat går längs åar och bäckar som till exempel Lemman. I den norra delen finns större öppna myrar och de flesta med flarksystemen. Flera sjöar finns så som Flysjön, Nördre Vägsjön, Syndre Vägsjön och Garsjön samt några mindre tjärnar och en rad gölar. Inga diken har noterats.

Fåglarna är främst koncentrade kring de många gölarna, tjärnarna och flarksystemen.

*Vy över Dysgravkölarna med en flark i förgrunden och myr med fastmattor och glest trädskikt av tall i bakgrunden. Kring flarkarna är det oftare rikare fågelliv medan myr som i bakgrunden är fågelfattig.
Foto: Lars-Olof Grund.*

Figur 3. Dysgravkölarna där den röda linjen ringar in inventeringsområdet och den blå linjen representerar inventeringsrutten.

Inventeringarna

Tabell 3. Resultat från inventeringar i Dysgravkölarna 1979-2012.

Datum	Inventeringstid	Inventerare	Anmärkning
1979-06-26–27	Ej angiven.	Bertil Rahm	Kraftig vind.
2002-06-24	12,0 h	Lars-Olof Grund och Fredrik Jonsson	
2007-06-14–15	9,5 h	Lars-Olof Grund	intensiv nederbörd med regn och snö under 1,5 h
2012-06-14–15	9,0 h	Lars-Olof Grund	

Antal uppskattat par fördelade på artgrupper

Vadare (inkl. tranor och sumphöns)				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Trana	2	1	0	2
Ljungpipare	0	1	1	0
Tofsvipa	1	4ex.	2	0
Grönbena	4	6+1ex.	7	12
Skogssnäppa	1	0	0	0
Drillsnäppa	0	1	0	1
Gluttsnäppa	14	18	12	12
Storspov	1	0	0	0
Småspov	0	2	6	1
Enkelbeckasin	0	0	2	3
Antal par och ex. vadare	23	29+5ex.	30	31
<i>Antal arter vadare</i>	6	7	6	6
Tättingar				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Gulärå	2	15	5	8
Buskskvätta	1	5	0	2
Lappmes	0	0	0	1
Sävspurv	2	H(1)+6	4	4
Antal par och ex. tättingar	5	27	9	14
<i>Antal arter tättingar</i>	3	3	2	3
Sjöfåglar (exkl. vitfåglar)				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Smålom	0	0	0	1ex.

Storlom	0	0	2	0
Sångsvan	0	H(5)+5ex .	4	1
Sädgås	4ex.	0	0	4ex.
Gräsand	0	0	1♀	0
Bläsand	0	H(4)	0	0
Kricka	0	H(9)	H(7)+1+ 1♀	2+1♀ +4♂+1ex.
Vigg	0	1+4♂	3♂	1
Sjöorre	3♀+1♂	0	0	0
Svärta	0	0	0	1♀+2♂
Knipa	2ex.	1♀	4♀	H(8)+1♀
Antal konstaterade häckningar	0	3	1	1
Antal par och ex. sjöfågel	10ex.	4+10ex. =18 ex.	9+9ex. =27ex.	4+15 =23ex.
<i>Antal arter sjöfågel</i>	3	5	6	7
Vitfåglar				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Fiskmås	1	4ex.	1ex.	0
Silvertärna	0	3	1	0
Antal par och ex. vitfågel	1	3+4ex. =10ex.	1+1ex. =3ex.	0
<i>Antal arter vitfågel</i>	1	2	2	0
Rovfåglar och ugglor				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Kungsörn	0	0	1subad	0
Tornfalk	0	0	0	1ex.
Stenfalk	0	0	0	H
Antal par och ex. rovfåglar och ugglor	0	0	1ex.	1+1ex.
<i>Antal arter rovfåglar och ugglor</i>	0	0	1	2
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Dalripa	0	H(2)+1♂	0	0
Tjäder	0	0	0	1♀
Orre	0	0	1♀	0
Antal par och ex.	0	1+1ex.	1ex.	1ex.

skogshöns		=3ex.		
<i>Antal arter skogshöns</i>	0	1	1	1
Övriga				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Gök	0	1	3	3
Antal par och ex. övr. fåglar	0	1	3	3
<i>Antal arter övriga fåglar</i>	0	1	1	1
Totalt				
Inventeringsår	1979	2002	2007	2012
Antal par och ex. totalt	29+10ex. =68ex.	61+38ex. =100ex.	43+30ex. =73ex.	49+25ex. =74ex.
<i>Antal arter totalt</i>	13	19	19	20

Artuppgifter gruppvis

Fler antal par har setts 2002-2012 än 1979 i till exempel huvudgrupperna vadare, tättingar och sjöfåglar.

Myren har en god population av de våtälskande arterna grönbena och gluttsnäppa. Med tanke på det stora inventeringsområdet får man betrakta övriga arter som sporadiska och där ingår trana, ljungräp, tofsvipa, småspov och enkelbeckasin. Skogssnäppa och storspov har endast observerats 1979.

Gulärta och sävsparv är relativt vanliga längs vattendragen. Buskskvättan har en mer ojämn förekomst. Lappmes som är en skogsart sågs 2012 och det är inom dess naturliga utbredningsområde.

Bland sjöfåglarna är sångsvan, kricka, vigg, knipa är vanliga arter medan smålom, storlom, sädgås, gräsand, bläsand sjöorre och svärta ses mer tillfälligt. Fynden av de nordliga arterna sjöorre, 1979 och svärta, 2012 är intressanta för att få en bild av deras förekomst i länet.

Inga vitfåglar sågs 2012 men under tidigare inventeringar har fiskmå och silvertärna observerats. Stenfalk häckade på en myrholme 2012. En subadult kungsörn och tornfalk har setts tillfälligt.

Myren är värdefull för vadare och sjöfågel och har en del intressanta nordliga arter som lappmes, sjöorre, svärta och stenfalk.